

5002225

Konsekvensutredninger Sjonfjellet Vindkraftverk
med tilhørende nettilknytninger
Fagrapport Friluftsliv, jakt og fiske

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent
Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS, og inngår som en delutredning innenfor oppdraget ”Konsekvensutredninger Sjonfjellet Vinkraftverk”. Opphavsretten tilhører Nord-Norsk Vindkraft.					
Oppdragsgiver 					
Sak Konsekvensutredninger Sjonfjellet Vindkraftverk med tilhørende nettilknytninger Fagrapport Friluftsliv, jakt og fiske			Dato 27.02.07		
			Utarbeidet av F. Ludescher-Huber		
			Fagkontrollert av Thora Heieraas		
			Godkjent av Eirik Wiggen		
		Oppdragsnummer 5002225	Dokumentbetegnelse FFJ-300407-Friluftsliv		Revisjon 0

Innholdsfortegnelse

1	SAMMENDRAG.....	5
	Vindparkområdet på Sjonfjellet.....	5
	Vindmøller ved Langset	5
	Kraftlinjealternativer	5
2	INNLEDNING.....	7
2.1	Bakgrunn	7
2.2	Lover	7
2.2.1	Energiloven.....	7
2.2.2	Plan- og bygningsloven (PBL).....	7
3	TILTAKSBESKRIVELSE.....	8
3.1	Dagens situasjon	8
3.2	Vindparken.....	8
3.3	Nettilknytning	8
3.3.1	Tilknytning til Melfjordbotn transformatorstasjon.....	9
3.3.2	Tilknytning til Rana transformatorstasjon.....	9
3.3.3	Tilknytning til Nedre Røssåga transformatorstasjon.....	9
3.4	Begrep	10
4	METODE OG DATAGRUNNLAG	11
4.1	Metode	11
4.2	Datainnsamling	11
4.3	Utredningsprogram	12
5	KARAKTERISERING AV TILTAKSOMRÅDET	13
5.1	Topografi vindparkområde	13
6	STATUS FRILUFTSLIV I VINDPARKEN OG LANGSETOMRÅDET.....	14
6.1	Hytter	14
6.2	Turgåing på sommeren	15
6.3	Turgåing om vinteren.....	16
6.4	Scooterkjøring.....	16
6.5	Paragliding	16
6.6	Jakt og fiske.....	17
7	FRILUFTSLIV PÅ KRAFTLINJETRASEENE	18
7.1	Jakt og fiske nær kraftlinjetraseene	18
7.2	Kraftlinjealternativ 1	18
7.3	Kraftlinjealternativ 2	19
7.4	Kraftlinjealternativ 3	20
8	REFERANSEALTERNATIVET.....	22
8.1	Vindparkområde på Sjonfjellet og ved Langset	22
8.2	Kraftlinjealternativ 1	22
8.3	Kraftlinjealternativ 2	22
8.4	Kraftlinjealternativ 3	22
9	OMRÅDETS VERDI.....	23
9.1	Vindparkområdet med atkomstvei	23
9.2	Langsetområde.....	23
9.3	Kraftlinjealternativ 1	23
9.4	Kraftlinjealternativ 2	23
9.5	Kraftlinjealternativ 3	24
10	TILTAKETS OMFANG OG KONSEKVENSER.....	25
10.1	Vindparkområdet med atkomstvei (inkl. Langset)	25
10.1.1	Utbyggingsalternativer med to vindmøllestørrelser.....	25
10.1.2	Turer på sommeren og skiturer.....	25
10.1.3	Iskasting.....	25
10.1.4	Paragliding	25

10.1.5	<i>Scooterkjøring</i>	25
10.1.6	<i>Jakt i vindparkområdet</i>	25
10.1.7	<i>Tiltakets omfang og konsekvens for vindparkområde med atkomstvei</i>	26
10.1.8	<i>Tiltakets omfang og konsekvenser for Langsetområdet</i>	26
10.2	Kraftlinjealternativ 1, 2 og 3	26
10.2.1	<i>Tiltakets omfang og konsekvenser for Kraftledningstrasé 1</i>	26
10.2.2	<i>Tiltakets omfang og konsekvenser for Kraftledningstrasé 2</i>	27
10.2.3	<i>Tiltakets omfang og konsekvenser for Kraftledningstrasé 3</i>	27
11	AVBØTENDE TILTAK	28
12	REFERANSER	29
12.1	Kontaktpersoner, Myndigheter	29
12.2	 lover og forskrifter	29
12.3	Generelle Grunnlag	30
12.4	Melding og andre konsekvensutredninger	30

1 SAMMENDRAG

Nord-Norsk vindkraft AS planlegger en vindmøllepark på Sjonfjellet i Nesna og Rana kommuner, og ved Langset i Nesna kommune. Det foreligger to utbyggingsalternativer:

- 120 møller (3MW) på Sjonfjellet og 4 møller (2,3MW) på Langset,
- 95 møller (4,5MW) på Sjonfjellet og 4 møller (2,3MW) på Langset.

Videre skal det bygges ca. 63 km atkomstveier og internveier, 1-3 trafostasjoner og servicebygg.

Vindparkområdet på Sjonfjellet

Vindparkområdet på Sjonfjellet er vanskelig tilgjengelig i dag. Det finnes ingen kjørevei opp, og det er bare noen små stier som fører til området. Området blir derfor **lite brukt til friluftsliv**, selv om deler av området er nydelig og har en viss opplevelseskvalitet.

Området der atkomstveien planlegges, brukes til skiturer om vinteren, oftest av barnefamilier. Atkomstveien til vindparken vil være bra egnet for skigåing og vil gjøre aktiviteten enklere for barn enn i det naturlige terrenget. Av denne grunn forventes atkomstveien å ha en liten positiv konsekvens for denne bruken.

Det vil, ved visse værforhold, kunne forekomme iskasting rett under vindmøllene. Det foreslås derfor å undersøke muligheter for et varslingsystem for turgåere.

Deler av vindparken på Sjonfjellet og Langsetområdet vil være godt synlig fra sjøen, fra øyene og fra områder sør fra Ranafjorden, som også brukes til friluftsliv. Opplevelseskvaliteten i disse områdene vil bli redusert. Området oppe på Sjonfjellet vil ikke lenger kunne brukes til paragliding. Dette vil derimot ikke gjelde paraglidere som flyr fra startplassen og nedover uten å vinne høyde, noe som er vanlig.

I vindparkområdet pågår det rypejakt og fiske i begrenset omfang. Selv om rypepopulasjonen eventuelt kan bli noe negativt påvirket av vindparken, forventes ikke betydelige konsekvenser for jakt og fiske.

Samlet resultat for vindparkområdet: området vil sannsynligvis bli mer brukt til friluftsliv, da tilgjengeligheten vil bli betydelig bedret, mens opplevelsesverdien vil bli noe redusert. Tiltaket forventes å ha en del negative og noen positive virkninger for friluftslivet. I sum vurderes derfor vindparkens **konsekvenser med hensyn til friluftsliv som lite til middels negativ**.

Vindmøller ved Langset

Ettersom vindmøller ved Langset ville være en stor fare for paraglidere som vil lande ved Langsetområdet, vurderes **konsekvensene ved Langset som store negative**. Som avbøtende tiltak foreslås det at **Langset tas ute av planområdet**.

Kraftlinjealternativer

Kraftlinjealternativ 1 går , i Rana kommune, gjennom et område som blir lite brukt i sammenheng med friluftslivet. Området i Rødøy kommune, der ny linje er planlagt, blir i begrenset omfang benyttet til individuelle turer og skiturer ettersom området er lite tilgjengelig. Den nye planlagte kraftlinjetraseen går langs et friluftsområde i Rødøy kommune.

Kraftlinjealternativ 1 forventes å ha **middels negative konsekvenser** for friluftslivet.

Kraftlinjealternativ 2 krever en forsterkning av den eksisterende kraftlinjen, eller bygging av en ny kraftlinje parallelt med den eksisterende linjen.

Området er av liten betydning for friluftslivet og tiltaket forventes dermed å ha **ubetydelige konsekvenser** for friluftslivet.

Kraftlinjealternativ 3 krever bygging av en ny kraftlinje.

Den planlagte linjen går gjennom et friluftsområde i Vargmoen (Vefsn kommune) og et i Korgfjellet (Vefsn og Hemnes kommune).

Korgfjellet er et stort og uberørt område som har stor betydning for det lokale friluftslivet.

Vargmoen-området brukes også til turer både sommer som vinter.

Kraftlinjealternativ 3 forventes å ha **middels negative konsekvenser** for friluftslivet.

2 INNLEDNING

2.1 Bakgrunn

Norconsult AS har fått i oppdrag fra Salten Kartdata å utrede konsekvensene av planlagte Sjonfjellet Vindkraftverk i Rana og Nesna kommune, samt konsekvensene av tre mulige kraftlinjetraséer som fører gjennom Rana, Vefsn, Rødøy og Hemnes kommune.

Norconsult har hatt prosjektledelsen og har utarbeidet de fleste rapportene selv, blant annet Fagrapporten Friluftsliv, jakt og fiske.

2.2 Lover

Utbygging av vindkraftverk kommer i hovedsak inn under to lover, Energiloven og Plan- og bygningsloven.

2.2.1 Energiloven.

I § 3-1 i Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (Energiloven) heter det at "Anlegg for produksjon, overføring, omsetning og fordeling av energi kan ikke bygges eller drives uten konsesjon." Konsesjonsmyndighet er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

2.2.2 Plan- og bygningsloven (PBL).

Hvilke tiltak som etter en konkret vurdering kan kreves konsekvensutredet, er fastsatt i forskrift med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 33-5. Det samme gjelder hvilke kriterier som skal legges til grunn for avgjørelsen av om det *skal* kreves konsekvensutredning.

Iflg. forskrift om konsekvensutredning av 1.april 2005 skal "*Vindkraftanlegg med en installert effekt på mer enn 10 MV*" konsekvensutredes i henhold til forskriftens §2. NVE er ansvarlig myndighet i slike tilfeller.

Forskriften om konsekvensutredninger beskriver målet som følger:

"Formålet med bestemmelsene i forskriften er å sikre at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer eller tiltak, og når det tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres."

3 TILTAKSBESKRIVELSE

3.1 Dagens situasjon

Sjonfjellet er en fellesbetegnelse på en fjellrygg som strekker seg fra Nesna i Nesna kommune til fjellplatået Laupen i Rana kommune. Området ligger i en høyde fra 500-840 m over havet.

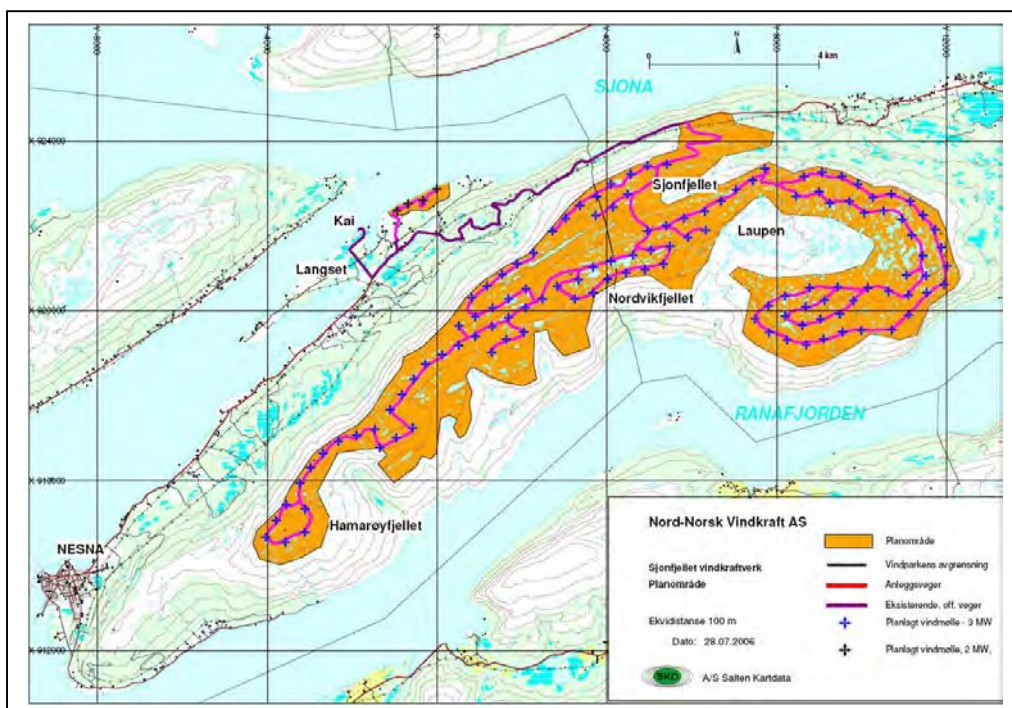
Sjonfjellet er dekket av lavvoksende vegetasjon og barmark, og er generelt veldig lite brukt som turterreng av mennesker.

3.2 Vindparken

Planområdet utgjør ca. 41,7 km², hvorav 18,3 km² ligger i Nesna kommune og 23,4 km² i Rana kommune, pluss ca. 0,5 km² på Langset i Nesna kommune.

Valg av vindmølletyper er ennå ikke fastlagt; konsekvensutredningene tar utgangspunkt i to mulige vindmølestørrelser:

- 120 vindmøller à 3 MW i vindparkområdet på Sjonfjellet med en samlet installert effekt på 360 MW og en forventet kraftproduksjon på ca. 1100 GWh pr. år, pluss 4 vindmøller med 2,3 MW effekt på Langset.
- 95 vindmøller à 4,5 MW, med en samlet installert effekt på 428 MW og en forventet kraftproduksjon på ca. 1300 GWh pr. år, pluss 4 vindmøller med 2,3 MW effekt på Langset.

Figur 1: Planområde Sjonfjellet vindkraftverk med inntegnet 2 MW (Langset) og 3 MW vindmøller, kilde: Melding om planlegging av Sjonfjellet vindkraftverk, Nord-Norsk Vindkraft)

Det må til sammen bygges om lag 63 km veg med 5 m bredde frem til hver enkelt vindmølle, hvor det må tilrettelegges et areal på ca. 1-1,5 daa for kranoppstilling, mellomlagring etc.

3.3 Nettilknytning

Strømmen fra vindmøllene på Sjonfjellet vil bli transformert i 22 kV jordkabler i vegtraséene frem til en eller flere transformatorstasjoner, der den vil opptransformert til 132 kV for videre transport via en produksjons- eller regionallinje til sentralnettet.

Strømmen fra vindmøllene på Langset planlegges ført inn på eksisterende 22 kV linje i nærområdet.

Påkobling til sentralnettet kan skje på ett av følgende 3 steder:

3.3.1 Tilknytning til Melfjordbotn transformatorstasjon.

Denne transformatorstasjonen er ennå ikke etablert. Det foreligger imidlertid planer for en ny stasjon i forbindelse med etableringen av Sleneset vindkraftverk - konsesjonssøknaden (datert november 2005) for dette vindkraftverket er til behandling hos NVE,. I konsesjonen er det blant annet søkt konsesjon for en ny 132 kV linje via Gjervalvatnet til Melfjordbotn.

Dersom Sleneset vindpark blir realisert, vil det bli bygd en ny transformatorstasjon i Melfjordbotn for opptransformering av strømmen til 420 kV. Denne vil ved behov kunne bygges ut, for også å kunne ta imot strøm fra Sjonfjellet.

Fra Sjonfjellet må det i så tilfelle, bygges en ca. 11 km ny linje til Sjona koblingsstasjon.

SKS Nett har i dag en 132 kV linje fra Fauske til Sjona koblingsstasjon. Strekningen mellom Sjona og Gjervalvatnet kan få ledig kapasitet dersom linjen til Melfjordbotn blir bygd. Den vil likevel ikke ha kapasitet til den kraftmengden som skal leveres fra Sjonfjellet, og linjen må derfor oppgraderes.

Linjen fra Gjervalvatnet til Melfjordbotn må dimensjoneres til å kunne ta både strømmen fra Sleneset og Sjonfjellet.

3.3.2 Tilknytning til Rana transformatorstasjon.

Langs Sjonfjellet går det i dag en 132 kV regionalnettløse tilhørende Helgelandskraft. Linjen går via Sjona koblingsstasjon til Rana transformatorstasjon på Mo. Denne har imidlertid ikke nok kapasitet til å ta imot den kraftmengde som planlegges produsert i Sjonfjellet vindkraftverk. En løsning kan være å oppgradere denne linjen til dobbelt trådsett og stålmaster. En annen løsning er å bygge en ny 132 kV linje helt frem til Rana transformatorstasjon.

Ved Rana transformatorstasjon må eksisterende anlegg, der strømmen opptransformeres til 420 kV, utvides.

3.3.3 Tilknytning til Nedre Røssåga transformatorstasjon.

Kraften skal eksporteres sørover, og det kan derfor være fordelaktig å knytte seg til sentralnettet så langt sør som mulig for å redusere nettapet. Det kan derfor være aktuelt å bygge en ny produksjonslinje fra Sjonfjellet til Nedre Røssåga transformatorstasjon i Hemnes. Dette vil også berøre Vefsn kommune.

Dette alternativet innebærer kryssing av Ranafjorden. Konsekvensutredningen tar utgangspunkt i at dette skjer i sjøkabel.

3.4 Begrep

Tiltaket: Vindparken samt kraftlinjetraséene (alternativ 1, 2 eller 3)

Vindparkområdet: Planområdet på høyplataet på Nesnahalvøya, kalles også for "Sjonfjellet".

Langset: Området i Nesna kommune der 4 vindmøller er planlagt.

Planområdet: Vindparkområdet og kraftlinjetraséene (alternativ 1, 2, 3)

Influensområdet: Sonen som strekker seg ut til det området hvor vindturbinene fortsatt er synlige og til dels preger omgivelsene.

4 METODE OG DATAGRUNNLAG

4.1 Metode

Metodikken som blir beskrevet i Statens Vegvesens Håndbok 140 (utgave 2006) og Direktoratet for Naturforvaltningens Håndbok 18 (Friluftsliv i konsekvensutredninger) er benyttet i forbindelse med denne temautredningen.

Konsekvensutredningen skal beskrive

- status av tiltaksområdet
- **verdien** av tiltaksområdet, som angis på en glidende skala fra liten til stor verdi:

lite	lite - middels	middels	middels- stor	stor
	x			

- hvordan området sannsynligvis vil utvikle seg i fremtiden *uten* det planlagte tiltaket (**referansealternativet**)
- på hvilken måte tiltaket sannsynligvis vil påvirke området
- hvor sterkt tiltaket kommer til å påvirke området (tiltakets **omfang**). Tiltakets omfang angis på en glidende skala fra "Stort negativt" til "Stort positivt"

stort negativt	middels negativ	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positivt	middels positivt	stort positivt
		x				

- tiltakets **konsekvenser**: de fordeler eller ulemper som tiltaket vil medføre i forhold til 0-alternativet.
Konsekvensgraden bestemmes ut fra Håndbok 18 (Friluftsliv i konsekvensutredninger).
- Deretter skal det gjøres en samlet vurdering av alternativene for hvert fagtema.

4.2 Datainnsamling

Datainnsamlingen skjedde ved hjelp av flere metoder:

Vindparkområdet, Langsetområdet og området der atkomstvegen er planlagt ble befart (sammenlagt 30 timer i felt, 26.-30. juni). I kraftlinjetraséene ble bare delområder befart.

- Litteratur og databaser ble gjennom søkt for informasjon om området.
- Kontakt ble tatt med myndigheter, organisasjoner og ressurspersoner som ga innspill og informasjon.
Et spørreskjema ble sendt til flere foreninger og myndigheter (pr epost). Til de som ikke svarte ble det sendt en purring pr epost, med samme innhold eller det ble tatt kontakt pr telefon.
Likevel var det mange foreninger som ikke bidro med informasjon.
 - Rana Jeger- og Fiskerforening
 - Nesna Jeger- og Fiskerforening
 - Rana Elgjegerforening
 - Hemnes Elgjegerforening
 - Vefsn Jeger- og Fiskerforening
 - Søndre Rødøy Jeger - og Fiskerforening
 - Norges Ornitologisk Forening
 - Nordland 4 h

- KFUK Speider
- Nordland Orienteringskrets
- Norges Folkesportforbund
- Den Norske Turistforening
- Nesna Paragliderklubb
- Fylkesmannen i Nordland
- Nesna, Rana, Vefsn, Hemnes og Rødøy Kommune
- Helgelandsmuseum

For utarbeidelse av spørreskjemaet og for arbeidet generelt ble det benyttet Håndbok 18 "Friluftsliv i konsekvensutredninger" fra Direktoratet for Naturforvaltning.

4.3 Utredningsprogram

Konsekvensutredningen bygger på **forslag til utredningsprogram** som gjengis i meldingen om planleggingen av Sjonfjellet vindkraftverk (utgave datert 4.april 2006).

I henhold til forslag til utredningsprogram skal det utredes for temaet "Friluftsliv, Jakt og Fiske":

Det skal gis en kortfattet beskrivelse av friluftslivsaktiviteter som i dag drives innenfor planområdet og i tilgrensende områder.

Det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltaket (ved støy, arealbeslag, påvirkning av opplevelsesverdien i området, lettere atkomst og eventuelle restriksjoner på utøvelsen av friluftsliv i eller i nærheten av planområdet) vil påvirke dagens bruk (jakt, turgåing etc.)

Sannsynligheten for ising og behov for sikring av anlegget skal vurderes.

Fremgangsmåte:

Eksisterende dokumentasjon skal gjennomgås, og eventuelt kompletteres med samtaler/intervjuer med lokale og regionale myndigheter, organisasjoner og lokalbefolkning.

5 KARAKTERISERING AV TILTAKSOMRÅDET

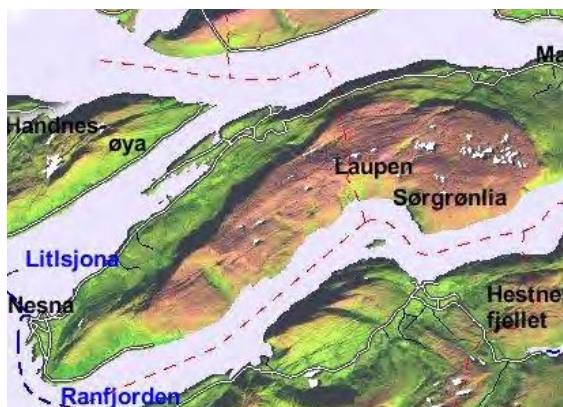
5.1 Topografi vindparkområde

Sjonfjellet er en langstrakt halvøy. En vei fører langs nordsiden fra nordøst til sydvest. På halvøyen ligger bare et tettsted: Nesna, helt på spissen av halvøyen i retning mot Atlanterhavet.

Det høyeste punktet på veien ligger på 350 m over havet, mens størstedelen av vindparken er planlagt på toppen av Sjonfjellet, mellom 500 og 800 m over havet.

Fire vindmøller er planlagt nede ved sjøen, ved Langset. Langsetområdet ligger på en eng ved siden av et industriområde og en båthavn for fritidsbåter.

I et belte mellom havet og vest-nord- og østsiden av vindparkområdet er terrenget dekket av skog. Området er bratt og for det mest utilgjengelig, og det finnes bare et fåtall stier som fører opp i området.

Figur 3: Satellittbilde fra www.ngu.no

6 STATUS FRILUFTSLIV I VINDPARKEN OG LANGSETOMRÅDET

Vindparkområdet på Sjonfjellet er ikke lett tilgjengelig i dag. Det finnes ingen kjørevei opp og det er som tidligere nevnt bare noen små stier som fører til området.

Området blir derfor veldig lite brukt i dag, selv om området er nydelig og har en viss opplevelsesverdi.

Langsetområdet blir lite brukt til friluftsliv bortsett fra at det finnes noen hytter i nærheten.

Deler av vindparken på Sjonfjellet og Langsetområdet vil være godt synlig fra sjøen, fra øyene og fra områder sør fra Sjonfjellet, som også brukes til friluftsliv. I nærheten av Langset finnes en havn for fritidsbåter.

Figur 4:
Direktoratet for naturforvaltningens Naturbase: "Andre friluftsområder"
Friluftsområdet som vises i "Naturbasen" overlapper ikke med tiltaksområdet.

6.1 Hytter

Foruten en privat hytte og et naust finnes det ingen fasiliteter i vindparkområdet.

Rundt 20 hytter vil bli påvirket av støy fra vindparken på Sjonfjellet og fra Langset. Støynivået ligger under 45 dB, dvs. de ligger i "gul støysone" der det bør vurderes avbøtende tiltak (se konsekvensutredning Støy og Skyggekast).

Nær Langset finnes det 11 hytter. Hyttene vil bli påvirket av skyggekast meget tidlig på dagen, i opp til 20 minutter pr dag fra mai og august (mellom kl. 04.00 og kl. 05.00; se fagrapport "Støy og Skyggekast")

Tabell 1: Oversikt over berørt bebyggelse mht. støy (kilde: fagrapport "Støy og Skyggekast")

Område	3MW møller	4,5MW møller
Langset	Et titalls hus samt et titalls hytter utsettes for støynivåer i gul støysone pga. de 4 planlagte møllene ved Langset	Et titalls hus samt et titalls hytter utsettes for støynivåer i gul støysone pga. de 4 planlagte møllene ved Langset
Hytter mellom Kåltinden og kraftlinje ved Mobekken	De ca. 7 hyttene i dette området ligger på grensen til gul støysone pga støy fra møllene på Sjonfjellet	De ca. 7 hyttene i dette området ligger på grensen til gul støysone pga støy fra møllene på Sjonfjellet

6.2 Turgåing på sommeren

På **sommeren** blir vindparkområdet sjeldent brukt av turgåere. Noen få stier er markert med varder.

Det er i dag to muligheter for å komme seg opp i vindparkområdet:

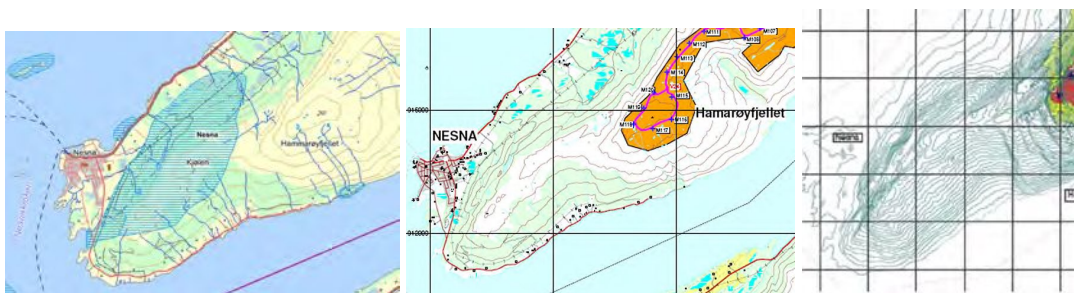
Det finnes en tursti som fører fra Helgelandsmyran ved Myklebustad opp til det østre vindparkområdet.

Turstien er inntegnet på kartet nedenfor:

Figur 5: Sti fra Myklebustad til Laupen (Kartbasis: Nord-Norsk Vindkraft)

En rekke turstier fører opp til Hammerøykammen og opp mot Hammerøyfjellet der vindparken er planlagt. Synlighetsberegninger (se konsekvensutredning Landskap) viser at opp til 10 vindmøller vil være synlige i en del av dette friluftsområde. Støyberegninger (se konsekvensutredning for Støy og Skyggekast) viser, at friluftsområdet ved Hammerøykammen ikke vil bli påvirket av støy.

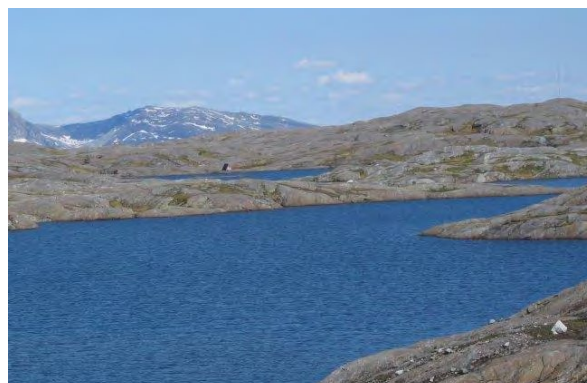
Figur 6 (til venstre): "Andre friluftsområder" fra Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase".

Figur 7 (i midten): Vindparkområdet (kilde: Nord-Norsk Vindkraft).

Figur 8 (til høyre): Støykart som viser at lydnivået ligger under 40 db i friluftsområdet (kilde: fagrapport Støy og Skyggekast).

Figur 9: Oversikt over fjellplatået "Laupen". Den planlagte vindparken vil gå rundt området. I dag er området nydelig, men lite benyttet av turgåere. Om vinteren foregår det regelmessig scooterkjøring.

Figur 10: Det finnes et naust og en hytte ved vannene i Laupenområdet.

Figur 11: Oversikt over vannene rundt Storåvatnet (bilde tatt nær Fransvikfjellet, mot Nesna).

Figur 12: Bekk ved Storåvatnet.

Området er i dag svært utilgjengelig. Den som vil ta seg hit må enten gå i flere timer (uten sti) eller klatre opp fra nordsiden.

6.3 Turgåing om vinteren

Om vinteren brukes spesielt området der atkomstveien er planlagt til skiturer, som oftest av barnefamilier. Det finnes også turgåere som går opp til Norviktinden eller inn til Laupenområdet.

6.4 Scooterkjøring

Det foregår regelmessig scooterkjøring i Laupenområdet på Rana siden. Scooterkjøring er egentlig ikke tillatt i området.

6.5 Paragliding

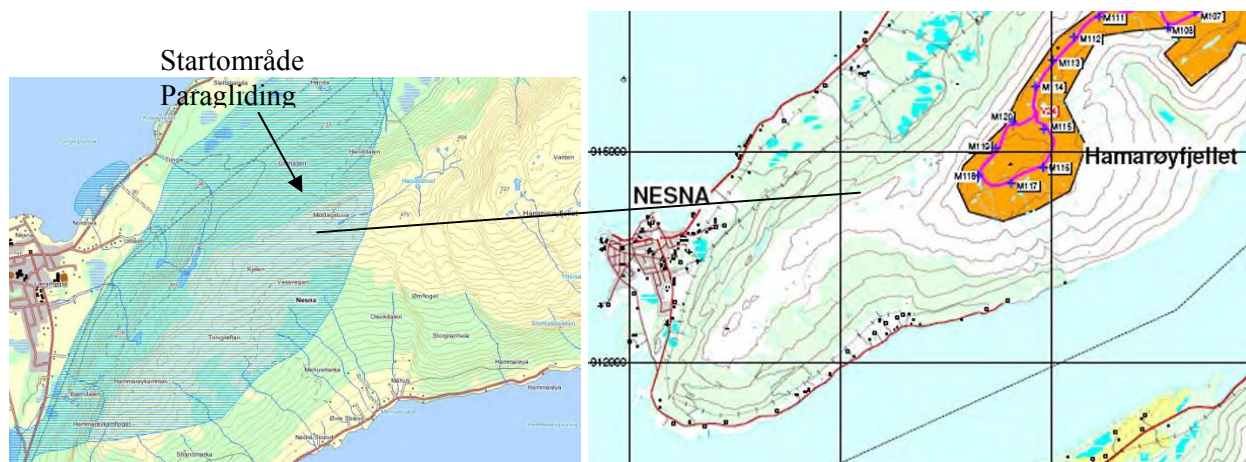
Under bra forhold starter paraglidere fra Middagstuva. Ved god oppvind kan pilotene fly langt over vindparkområdet, så langt som over til Utskarpen, altså fra vest til østsiden av den planlagte vindparken.

Sitat om Nesna Paragliderklubb fra foreningens internettside (kopiert den 22.9.2006):

"Fra 2001 har vi arrangert Nesnatreffet hvert år (ikke i 2005) i månedskiftet mai/juni. Dette treffet samler vanligvis 30-40 piloter fra Helgeland og Salten. Men vi har også hatt besøk av piloter fra landet forøvrig i tillegg til en og annen pilot fra land utenfor Norge.

Folk utenfra bruker å lovprise Nesna etter å ha vært her. Høydebegrensningen er på 1300 moh, og gir muligheten til en fantastisk utsikt over fjellene og breene i nord og øst, og Norges vakreste skjærgård i vest. Samtidig gir Nesnafjellet med sitt lange hang, en kjempemulighet for enkle distanser opp mot 30 km tur/retur."

Langsetområdet er en mulig, med lite brukt landingsplass for paraglidere.

Figur 13 og 14: Startområde for Paraglidere inntegnet i "Andre friluftsområder" fra Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase".

6.6 Jakt og fiske

I vindparkområdet finnes fremfor alt fjellrype, men det kan også forekomme elg, hare og rødrev, spesielt i området der atkomsveien kommer opp.

Fjellrype jages, men i de senere årene skal det ha vært "dårlig rypeår" med lite rype.

I skogsområdene der atkomstveien planlegges finnes lirype og orrfugl, hare, rev og elg og nederst i området også storfugl.

Jakt i skogsområdene i regionen pågår spesielt på storfugl og på elg.

I vannene i vindparkområdet finnes røye (*Salvelinus alpinus*) og noe ørret (*Salmo trutta*). Ørret har vært introdusert i sagelva. Den gyter ved utløpet av Nordvikvatnet.

Det pågår litt fiske av røye og ørret. Ressursspersoner vurderer at fiske kun pågår i et lite omfang.

7 FRILUFTSLIV PÅ KRAFTLINJETRASEENE

7.1 Jakt og fiske nær kraftlinjetraséene

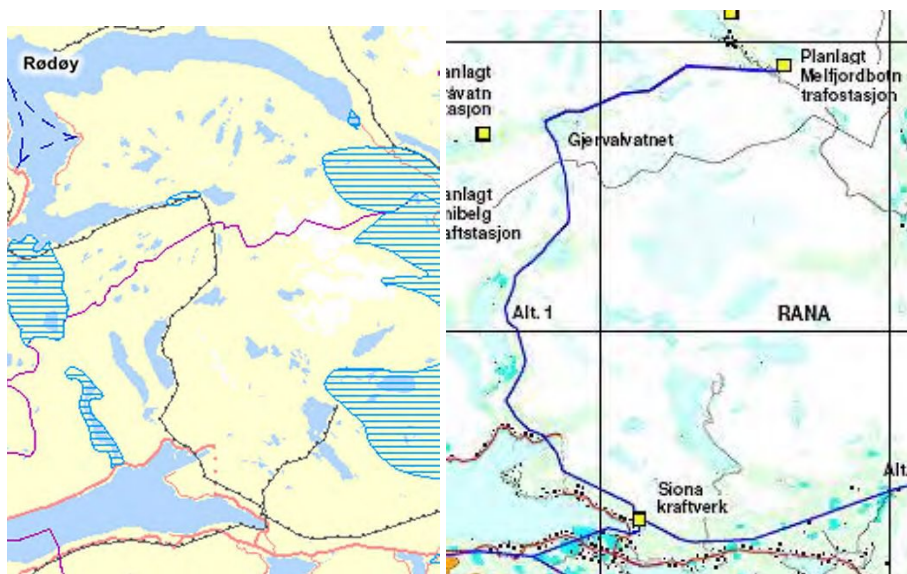
Det jaktes fremfor alt på elg, storfugl, fjellrype og lirype. Jakt på hare, rødrev, rådyr og orrfugl er av mindre betydning.

Ettersom kraftlinjene ikke har konsekvenser for fisk, har ikke tema fiske vært utredet for kraftlinjetraséene.

7.2 Kraftlinjealternativ 1

Kraftledningstraséen i Rana kommune, der den eksisterende linjen går, blir generelt lite brukt i sammenheng med friluftslivet. Området i Rødøy kommune, der ny linje er planlagt, blir brukt for individuelle turer og skiturer, men ettersom området er utilgjengelig er aktivitetene begrenset. Den planlagte nye kraftlinjestrekningen fører langs et friluftsområde i Rødøy kommune.

Det finnes noen hytter nær kraftledningstraséen.

Figur 15 (til venstre): "Andre friluftsområder" fra Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase".

Figur 16 (til høyre): Kraftlinjealternativ 1 (Kilde: Nord-Norsk Vindkraft).

Melfjordfjellet FI00000464 Rødøy kommune Kilde: Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase"	Området er registrert som friluftsområde, men uten nærmere informasjon om egnethet og bruksfrekvens.
--	--

7.3 Kraftlinjealternativ 2

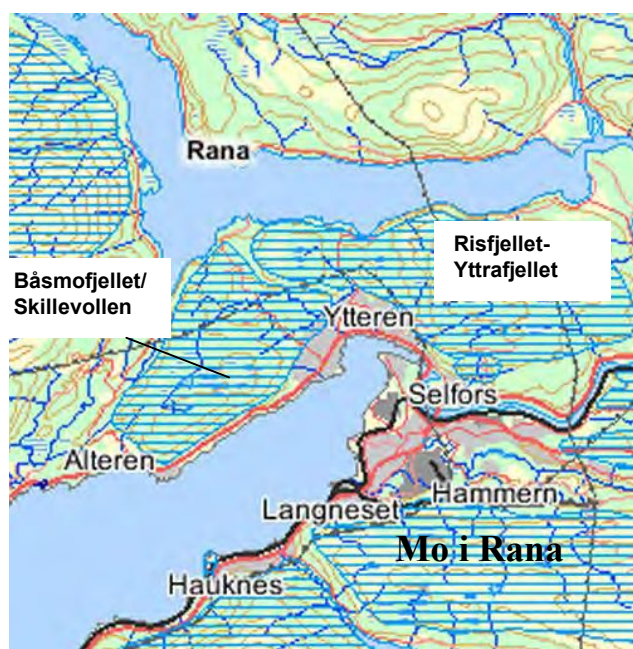
Kraftlinjealternativ 2 krever en forsterkning av den eksisterende kraftlinjen eller en nybygging av en kraftlinje ved siden av den eksisterende linjen.

Flere turstier krysser ledningen (kilde: Turkart Nr. 2716, Rana vest, 2004):

Til tross at det finnes flere turstier vurderer Rana kommune at området er av generelt liten betydning for friluftslivet (svar på spørsmålsskjema).

To friluftsområder med hytter, lysløyper og merkede stier blir berørt rundt Mo i Rana:

Båsmofjellet / Skillevollen FI00000482 Rana kommune Kilde: Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase"	For friluftslivet finnes hytte, lysløype, og merkede stier / løyper
Risfjellet-Yttrafjellet FI00000480 Rana kommune Kilde: Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase"	Området er registrert som friluftsområde, men uten nærmere informasjon om egnethet og bruksfrekvens.

Figur 17: "Andre friluftsområder" fra Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase" på kraftlinjealternativ 2.

7.4 Kraftlinjealternativ 3

Kraftlinjealternativ 3 krever nybygging av en kraftlinje.

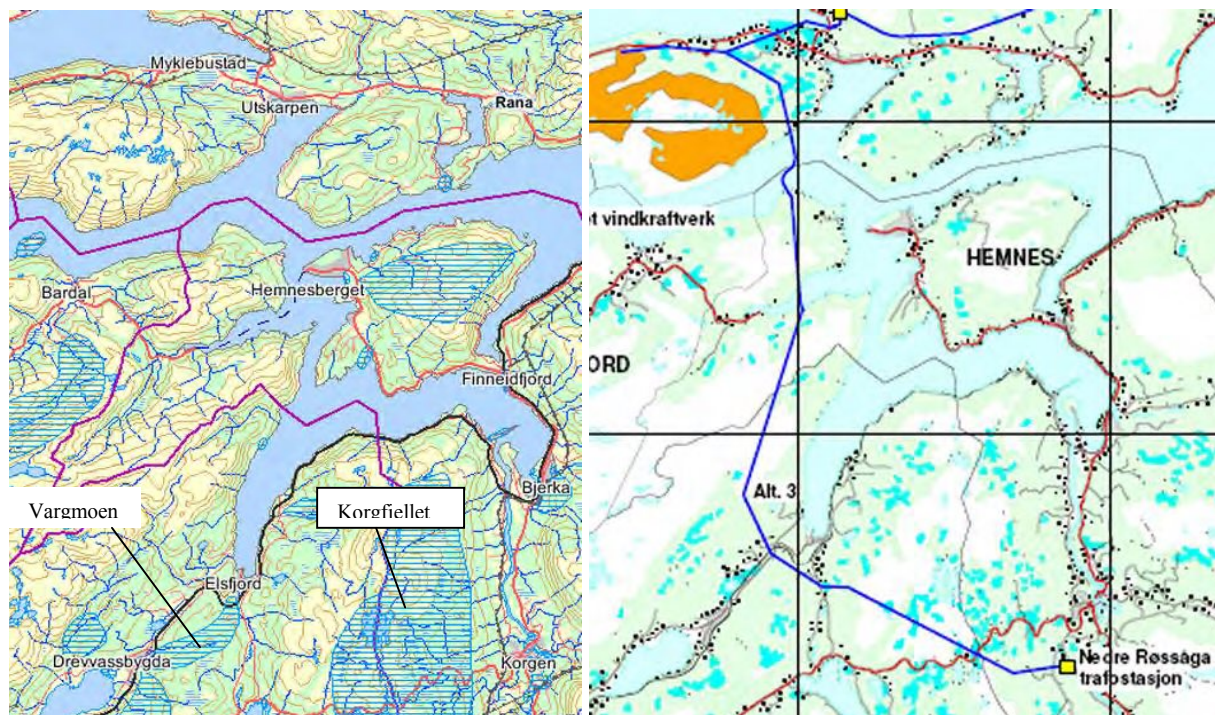
Den planlagte linjen går stort sett gjennom to friluftsområder Vargmoen (Vefsn kommune) og et i Korgfjellet (Vefsn og Hemnes kommune).

Korgfjellet er et stort og uberørt område og har stor betydning for det regionale friluftslivet. Området blir brukt for individuelle turer om sommeren og for individuelle skiturer om vinteren. Det organiseres regelmessig turorientering (treninger og konkurranser), skiorientering ("Fjelltrimmen") og andre idrettsaktiviteter. Det finnes noen hytter i området. I tillegg finnes Korgenfjellet Kro og Motell, som har fin panoramautsikt. Kroen er også et utgangspunkt for spasereturer.

Vargmoen området brukes også for individuelle turer om sommeren og om vinteren.

Figur 18: Friluftsområde nær Korgfjellet

Figur 19 (til venstre): "Andre friluftsområder" fra Direktoratet for naturforvaltningens Naturbase.

Figur 20 (til høyre): Kraftlinjealternativ 3 (kilde: Nord-Norsk Vindkraft).

I Direktoratet for naturforvaltningens "Naturbase" er det registrert to friluftsområder på strekningen:

Vargmoen FI00000542 Vefsn kommune Kilde: Direktoratet for naturforvaltningens Naturbase	Området brukes for turer til fots eller på ski.
Korgfjellet FI00000541 Rana kommune Kilde: Direktoratet for naturforvaltningens Naturbase	Området brukes for turer til fots eller på ski.

8 REFERANSEALTERNATIVET

8.1 Vindparkområde på Sjonfjellet og ved Langset

Om ikke vindparken blir bygget er det sannsynlig at området ikke vil forandre seg i fremtiden.

8.2 Kraftlinjealternativ 1

Eventuelt vil den nye strekningen i Kraftlinjealternativ 1 bli bygget for Sleneset vindkraftverk, uavhengig av bygging av Sjonfjellet vindkraftverk.

I Gjervalen planlegges vannkraftutbygging . I sammenheng med dette planlegges en turisthytte i fjellet i nærheten av den planlagte kraftlinjetraséen. Dette vil heve områdets betydning for friluftslivet.

8.3 Kraftlinjealternativ 2

Det foreligger ingen kjente planer for traséen av kraftlinjealternativ 2, som vil kunne forandre området betydelig.

8.4 Kraftlinjealternativ 3

Det foreligger ingen kjente planer for traséen av kraftlinjealternativ 3, som vil kunne forandre området betydelig.

9 OMRÅDETS VERDI

9.1 Vindparkområdet med atkomstvei

Deler av området er nydelig og har en viss opplevelseskvalitet. Likevel blir det veldig lite brukt ettersom det er utilgjengelig. Et unntak er området der atkomstveien planlegges, som brukes til skiturer om vinteren.

Verdi:

lite	lite - middels	middels	middels- stor	stor
	x			

9.2 Langsetområde

Området er veldig lite brukt til friluftsliv. Det er derimot godt synlig fra sjøen. Langsetområdet er en mulig landeplass for paraglidere.

Verdi:

lite	lite - middels	middels	middels- stor	stor
		x		

9.3 Kraftlinjealternativ 1

Det er lite kjente friluftsinnteresser for kraftlinjetraséen i Rana kommune (verdi: ubetydelig). I Rødøy fører kraftlinjetraséen gjennom et villmarksområde og i nærheten av Storvatnet gjennom et friluftsområde av lokal betydning (verdi: middels stor).

Verdi:

lite	lite - middels	middels	middels- stor	stor
	x			

9.4 Kraftlinjealternativ 2

Det er ingen kjente friluftsinnteresser for kraftlinjetraséen i Rana kommune.

Verdi:

lite	lite - middels	middels	middels- stor	stor
x				

9.5 Kraftlinjealternativ 3

Planlagt kraftlinjealternativ 3 er en ny kraftlinje.

Deler av den planlagte kraftlinjen fører gjennom områder som blir mye brukt til friluftsliv (verdi: stor), mens andre deler blir lite brukt (verdi: liten eller middels).

I sum vurderes konsekvensene til middels-store.

Verdi:

lite	lite - middels	middels	middels- stor	stor
			x	

10 TILTAKETS OMFANG OG KONSEKVENSER

10.1 Vindparkområdet med atkomstvei (inkl. Langset)

10.1.1 Utbyggingsalternativer med to vindmøllestørrelser

En utbygging med færre, men større vindmøller vil påvirke landskapsopplevelsen i mindre grad enn en utbygging med mindre, men flere vindmøller. Forskjellen mellom disse variantene forventes derfor å være ubetydelig for friluftslivet.

10.1.2 Turer på sommeren og skiturer

Vindparkområdet vill bli lettere tilgjengelig, og det er sannsynlig at bruk av området for skiturer og muligens også for turer på sommeren vil øke, selv om opplevelsesverdien vil bli forringet sammenlignet med i dag.

10.1.3 Iskasting

Under visse værforhold (temperatur litt lavere enn 0°C, fukt og visse vindforhold) kan ising på rotorbladene forekomme.

Erfaring fra norske vindparker viser, at isen kastes i så fall fra vingene når rotorbladet er på vei ned noe som kan være en fare for personer som står rett under rotorbladene. Dette er derimot dårlig dokumentert.

Det finnes utstyr som kan detektere is på vingene. Disse instrumentene fungerer dog ikke 100% pålitelig og varsler ikke turgåere, men kun personell i driftssentralen.

For turgåere som holder seg utenfor en rotors lengde fra vindmøllen vurderes faren å være liten, selv om det kan forekomme ising (se også avbøtende tiltak).

10.1.4 Paragliding

Paragliderne starter fra et område som ligger lavere enn vindparkområdet og flyr vanligvis nedover. Men ved gode vindforhold er de i stand til å skru seg mye lenger opp i luften. Dermed kan de fly over vindparkområdet og over til Sjøna eller Utskarpen i Rana kommune.

Det er ikke kjent om erfaringer fra vindparker der paragliding foregår i nærheten.

Problematikken sammenlignes derfor med problematikken fra skiheiser og skogsområder i alpene.

Utredningen sine erfaringer viser at paragliderpiloter flest er kjent med faren som utgår fra skiheiskabler og skog, men at det likevel regelmessig skjer kollisjoner mellom paraglidere og skiheiskabler eller trær fordi pilotene ikke overholder de nødvendige minimale avstander.

Dette antyder at vindmøller er en reell fare for paraglidere, dette fordi det antas at ikke alle er forsiktig nok og at noen dermed kan komme til å fly over vindparkområdet.

10.1.5 Scooterkjøring

Vindparkeieren vil sannsynligvis søke om tillatelse for å kjøre scooter for å drifte vindparken. Med flere enn 60 km internveier vil vindparken bli veldig attraktiv for scooterkjøring. Det vil sannsynligvis være nødvendig med tiltak om denne utviklingen skal hindres (se avbøtende tiltak).

10.1.6 Jakt i vindparkområdet

Økt ferdsel av mennesker i vindparkområdet og forstyrrelse gjennom vindmøller kan påvirke fjellrypen og dermed rypejakten litt negativ.

10.1.7 Tiltakets omfang og konsekvens for vindparkområde med atkomstvei

Opplevelsesverdien i selve vindparkområde vil bli betydelig redusert i vindparken.

Tilgjengeligheten og dermed bruksmuligheter for friluftslivet vil derimot bli mye bedre, både til sommer- og vinterstid.

Det kan oppstå fare for uforsiktige paragliderpiloter som skruer seg opp i luften fra startplassen og flyr over Sjonfjellet (og ikke bare fra startplassen nedover).

Tiltakets omfang (delt!):

stort negativt	middels negativt	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positivt	middels positivt	stort positivt
x					x	

Konsekvensene vil i sum være begrensede: mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir litt redusert, mens bruksmulighetene vil bli betydelig bedre.

Konsekvens (i sum):

meget stort negativ	stort negativ	middels negativ	lite negativ	intet / ubetydelig	lite positiv	middels positiv	stort positiv	meget stort positiv
		x	x (sum)		x			

10.1.8 Tiltakets omfang og konsekvenser for Langsetområdet

Vindmøllene ved Langset vil være en stor fare for paraglidere som vil lande ved Langset. Selv om området ikke er en viktig landingsplass, vurderes konsekvensen som stor-negativ ettersom en kollisjon med en vindmølle antas å være dødelig for en paragliderpilot.

Tiltakets omfang:

stort negativt	middels negativt	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positivt	middels positivt	stort positivt
x					x	

Konsekvens:

meget stort negativ	stort negativ	middels negativ	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positiv	middels positiv	stort positiv	meget stort positiv
	x							

10.2 Kraftlinjealternativ 1, 2 og 3**10.2.1 Tiltakets omfang og konsekvenser for Kraftledningstrasé 1**

Virkningene vil være begrensede: mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir litt redusert.

Tiltakets omfang:

stort negativ	middels negativ	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positiv	middels positiv	stort positiv
	x					

Konsekvens:

meget stort negativt	stort negativt	middels negativ	lite negativ	intet / ubetydelig	lite positiv	middels positiv	stort positiv	meget stort positiv

		x						
--	--	----------	--	--	--	--	--	--

10.2.2 Tiltakets omfang og konsekvenser for Kraftledningstrasé 2

Virkningene vil være begrensede: mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir litt redusert.

Tiltakets omfang:

stort negativt	middels negativt	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positivt	middels positivt	stort positivt
			x			

Konsekvens:

meget stort negativt	stort negativt	middels negativ	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positivt	middels positivt	stort positivt	meget stort positivt
				x				

10.2.3 Tiltakets omfang og konsekvenser for Kraftledningstrasé 3

Opplevelsesverdien av friluftsområdene på kraftlinjealternativ 1 i Rødøy kommune og hele kraftlinjealternativ 3 gjennom Rana, Vefsn og Hemnes kommune vil bli forringet, virkningene er dermed middels negative.

Tiltakets omfang:

stort negativt	middels negativt	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positivt	middels positivt	stort positivt
	x					

Konsekvens:

meget stort negativt	stort negativt	middels negativ	lite negativt	intet / ubetydelig	lite positivt	middels positivt	stort positivt	meget stort positivt
		x						

Figur 21: Fotovisualisering Kraftlinjealternativ 3 sett fra Korgenfjellet Kro og Motell (Mastestørrelser og avstanden mellom mastene vil kunne avvike fra visualiseringen, ettersom mastetypen ikke er bestemt ennå. Synligheten vil være avhengig av lysforholdene).

11 AVBØTENDE TILTAK

Det anbefales å sette opp skilt ved paragliderstartplassen i Nesna og ved den planlagte atkomstvei, for å informere om faren for paraglidere nær vindparken og om faren gjennom iskasting for turgåere. Det anbefales å undersøke mulighetene for et varslingsystem for iskasting for turgåere.

For å minimere risikoen for paraglidere foreslås det at Langset tas ute av planområdet.

Videre anbefales tiltakshaveren å søke kontakt med paragliderforeningen i Nesna for å utarbeide tiltak som kan føre til regelmessig bevisstgjøring av faren for paraglidere over vindparken. Det vil måtte tas hensyn til at paragliderpilotene ofte er relativt unge og at det tilkommer nye hvert år.

For å hindre bilkjøring opp til vindparken anbefales det å lage en bom ved atkomstveien.

Om kommunene ikke ønsker mer scooterkjøring uten tillatelse vil sannsynligvis tiltak måtte iverksettes, som vil måtte gå utover det vindparkeieren har mulighet til å gjøre. Det anbefales at tiltakshaveren tar tidlig kontakt med kommunene for å diskutere dette.

Kraftlinjealternativ 3

Om kraftlinjealternativ 3 velges, anbefales det å endre traséen i nærheten av "Korgenfjellet Kro og Motell" slik at den ikke er synlig, eller legge kraftledningen i jordkabel, der den ville ha vært synlig fra motellet.

12 REFERANSER

12.1 Kontaktpersoner, Myndigheter

Rana kommune	Olav Pettersen
Hemnes kommune	Trond Møllersen
Vefsn kommune	Tone Larsen
Rødøy kommune	Per A. Sperstad
Nesna kommune	Anne Lise Wold
Nesna kommune	Inger Richardsen
Grunneierutvalget Sjonfjellet	Mai Remmen
Grunneierutvalget Sjonfjellet	Jon Fagertun
Grunneierutvalget Sjonfjellet	Geir Lillevik, Nesna
Grunneier	Torgrim Dalos, Utskarpen
Høgskolen i Nesna	Atle Ivar Olsen, Nesna
Helgelandsmuseum og Norsk Ornitologisk Forening	Per Ole Syvertsen, Mo i Rana
Fylkesmannen i Nordland	Sveinung Stuen
Nordland O-krets	Jan Gaute Buvik

Flere friluftsliv-, jeger- og fiskerforeninger har det vært tatt kontakt med, uten at de svarte på spørreskjemaet eller ga andre innspill.

12.2 Lover og forskrifter

LOV 1957-06-28 nr 16: Lov om friluftslivet.

FOR 1988-03-14 nr 225: Forskrift om bruk av kommunens myndighet etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag - forbud mot helikopterskiing og liknende.

LOV 1975-06-06 nr 31: Lov om utnyttning av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova).

LOV 1985-06-14 nr 77: Plan- og bygningslov.

FOR 1988-05-15 nr 356: Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

FOR 2005-04-01 nr. 276: Forskrift om Konsekvensutredninger

12.3 Generelle Grunnlag

Statens Vegvesens Håndbok 140
DN-Håndbok 25
DN-Rapport 1999-3

DN-Håndbok 18

www.naturbasen.no (stand september 2006)

www.miljostatus.no

Arealplan Rødøy kommune
Arealplan Rana kommune
Arealplan Nesna kommune
Turkart Nr. 2716, Rana vest,

Konsekvensutredninger, utgave 2006
Kartlegging og verdsetting av friluftsområder
Nasjonal rødliste for truede arter i Norge
(1998)
Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan-
og bygningsloven (2001)
Naturbasen, Direktoratet for
Naturforvaltning

2004

12.4 Melding og andre konsekvensutredninger

Melding om planlegging av Sjonfjellet
vindkraftverk (utkast)
Konsekvensutredninger Sjonfjellet
Vindkraftverk og tilhørende nettilknytning
Fagrapport

- Fauna
- Flora
- Støy og Skyggekast
- Landskap
- Reindrift
- Landbruk
- Kulturminner og Kulturmiljøer
- Inngrepsfrie områder og annen arealbruk
- Reiseliv
- Samfunnsmessige virkninger

Nord-Norsk Vindkraft, 2006

Norconsult 2006